

Vasárnap dec. 18. 1859.

51. szám.

Harmadik évi folyam.

NŐVILÁG.

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Szerkeszti

VAJDA JÁNOS.

Szerkesztő szállasa : Czukor-utca 6. szám. — Kiadó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

Előfizetési föltételek 1859. másod félévére :

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordatva :

Félévre (juliustól december végeig) 4 ft. uj pénz.

Negyed évre (október — december végeig) 2 „ „

Tíz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyempéldány járul.

Az előfizetési öszletek a „Nővilág“ kiadó-hivatalához (egyetem-utca 4. sz.)
bérmentve intézendők.

Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

☞ Folyó félévi teljes számokkal még szolgálhatunk.

A nemzeti Múzeum dísztermének czimeres székekkel ellátása ügyében.

Azon indítvány, hogy a nemzeti Múzeum dísztermei oly díszszékekkel szereltesse fel, melyek Magyarország megyéinek a magyar hölgyek által himezendő címereivel ékesíttetnének, a nélkül, hogy az a lapok által különös izgatással támogattatott, avagy a hölgyekhez külön intézendő fölhívások tárgyául szolgált volna, a hazának sok lelkes hölgyénél viszhangra talált, és részint a nemzeti Múzeum m. igazgatójához, részint a különböző lapokhoz már is mintegy 34 megyéből s több megyéből egyszerre több hölgytől, érkeztek részvételtjes tudakozódások és szíves ajánlatok részint a czimer elkészítése, részint a szükséges költségek összegyűjtése iránt.

E nemes ajánlatokat, a részvét, a lelkeség e nyilatkozatait elutasítani, e nemes lelkesedésnek maradandó emléket nem szerezni már azért sem kellene, mert mint a középponti tanácskozmánynak első ülésében a nemzeti Múzeum m. igazgatója kifejté, ez indítvány létesítése nem csak egy szép eszmének adna életet a hon egyik becses és fontos intézete a nemzeti Múzeum dísztermének ily, mondhatni, költői jelentőségű földiszítése által, hanem ez intézet egyik főszükségének is megfelelné, megszerezvén a termeknek még mindig nélkülözött díszes felszerelését.

A magyar hölgyeknek ez alkalommal is nyilatkozó lelkesedése tehát csak hálával fogadható, a minthogy az illető hölgyek lelkes ajánlatait teljes méltánnyalattal fogadá is a Bohus-Szógyényi Antónia a. ő mltga lakásán f. hó 6-ikán egybe gyűlt középponti tanácskozmány.

A tanácskozmány, melynek elnökévé közakarattal Bohus-Szógyényi Antónia a. ő nga kéretett fel, azon módok meghatározását tűzte ki tehát feladatául, miként egyesíthetnének t. i. az egyes megyék, sőt egyes városok több hölgyének ajánlatai a kitűzött célra nézve, valamint azon kérdés eldöntésével is foglalkozott: vajjon a nemes hölgyek lelkes ajánlatai egyedül a székek elkészítésére szoríttassanak-e, vagy nemes áldozatuk oly mértékben is felkéressék, hogy az a dísztermek talajjal ellátását s a karzatok feldiszipítését is lehetőségessé tegye? Mert mig egyrészt a termeknek ily czimeres székekkel ellátása az öszhangzat elvénel fogva a termék teljes feldiszipítését is követeli, más részről az ily felszerelésre a Múzeum pénzbeli viszonyai jelenleg még nem képesek.

A tanácskozmány soká foglalkozott még azon kérdés megvitatásával is, hogy e díszszékek a termekben adatni szokott hangversenyek, és ott tartott ülések alkalmával használhatók-e, vagy nem volna e czélszerűbb azokat úgy készíteni, hogy azok ily alkalmakkor is igénybe vétethessenek?

Mig azon nézet mellett, hogy a székek az indítványt elfogadó és ajánlkozó hölgyek kívánsága szerint készíttessenek, azon érv harczolt, hogy különben az indítvány kivitele elveszitené költői jelentőségét, addig azon nézet körül csoportosult a többség határozata, hogy e székeknek minden alkalmommal használata profanatio volna, miután e székeken a czimert nőkezek himeznék. De ha ennél fogva az ily székek csak díszszékekül szolgálnának azok, miután a termék évenként gyakran vétetnek igénybe hangversenyek és ünnepélyekre, csak akadálylyul állanának ott, s a mindannyiszor történő kihordozás és elrakás következtében igen hamar elromlanának, mig e mellett azon cél sem éretnék el, hogy a nemzeti Múzeum termei a nélkülözött felszerelést megnyerjék.

Ennél fogva az ajánlkozó s a felhívandó nemes hölgyek lelkeségében vetett bizodalommal a középponti tanácskozmány az áldozatkészséget az eredeti indítvány gyakorlatibb kivitelére kívánja irányozni s remélve, hogy határozata az ajánlkozó nemes hölgyek jóváhagyásával is találkozik, végzésül fogadá el azon indítványt, hogy a megye vagy város czimer, részint azon okból, mikép a székek ünnepélyek és hangversenyek alkalmával is használtathassanak, részint azért, hogy azok a maradandóság nagyobb kellékével birjanak, a székeken ne himzés, hanem faragvány legyen.

A tanácskozmány ennek folytán Bohus-Szógyényi Antónia ő nga elnöktele alatt bizottmányt nevezett ki, melynek feladata leend az ajánlattevő és felhívandó nemes hölgyekhez intézendő levelekben kifejtteni az okokat, mik a tanácskozmányt az eredeti indítványtól eltérésre birták; felkérni áldozatukat, szíves gyűjtésüket a kitűzött célra, elkészíteni a költségvetést, s az illető hazai iparosok által beadandó minták legczélszerűbbje s legjutányosbika után a czimeres székeket honi tölgyfából elkészíteni és a dísztermek talajjal ellátását s a karzatok feldiszipítését is eszközölni.

Habár, mint érintők a nemes hölgyek mindenről különösen is fognak értesíttetni *), szolgáljon e jelentés addig is tájékozásul.

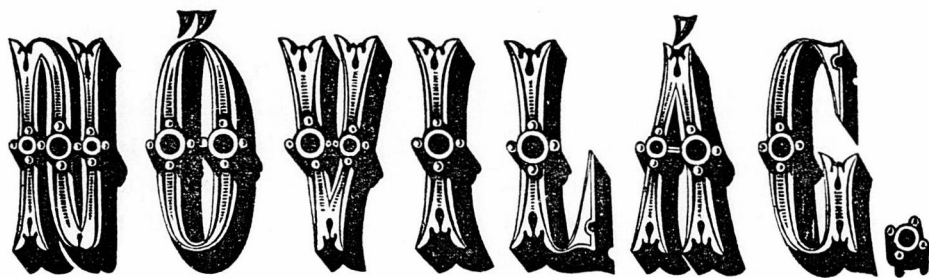
Kelt Pesten, dec. 12. 1853 **).

A tanácskozmány meghagyásából

Pompéry János, titkár.

*) Szerkesztőségünkhez időközben érkezett több nemes honleányainknak ezen itt tárgyalt indítványra vonatkozó leveleit elintézés és válaszadás végett a központi bizottmánynak átszolgáltattuk. Szerk.

***) A t. szerkesztőségek kéretnek e jelentésnek szíves közlésére. P.

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA

Előfizetési díj : **Vidékre postán**, vagy helyben házhoz hordatva : Félévre (juliustól december végeig) 4 ft. uj p
Negyed évre (október—december végeig) 2 ft. uj pénz.

EGYETLEN BETŰ KÜLÖNBSÉG.

(Humoreszk.)

(Vége.)

Egy meleg és derűs vasárnapon, éppen midőn Agatha nyitott ablaknál virágait öntözgeté — megjelent az ismeretlen szokottan feketében az utcán, megállott az Agathaék ablaka előtt, s miután óráján a 4-es számot megmutatta volna, balkarját karikába foná, mi annyit jelenthetett, hogy délután 4 órakor óhajtana sétát tenni választottjával.

Agatha megérté a czélzást, és „igent” intett fejével.

Az ismeretlen oly boldoggá lett, hogy csaknem sírt örömében, s e percztől fogva lemondva a társasélet zajáról, az utczai változatos és zsibongó életről, vissza vonult szerelmi világába — s nagyváradi életében is egy új korszakot alkotott.

* * *

Délutáni három órától egész négy óráig, a lehető legnagyobb figyelemmel kísért toilette-et tartott.

Sárga anginett kifejezhetlent huzott, fehér selyem mellényt czizelirozott-, és császárkék frakkot, aranyozott gombokkal. Kék selyem nyakkendőjét phantastisch csokorba bonyo-

lította, s fejére ujdun új selyem kalapot helyezett, olyat, minőt a nassai lelkészek viselnek.

Agatha ezervirágu ruhába öltözködött, mire az ismeretlen kissé csóválta a fejét, s eltökélte, hogy legközelebb selyemruhakelmével fogja meglepni.

Az óriás rózsák sem tetszettek neki választottja kalapján, egy anno egy-beli napernyőben azonban megnyugodott.

A séta pontban négy órakor megkezdődött. — Minthogy az ismeretlen, ha a ruhára, s nagy kalaprózsákra nem is, de magára Agathára büszke volt; a legnépesebb utczákon vezette keresztül.

Társalgásuk nagy figyelmet gerjesztett minden irányban, s különösen a gyermekvilágból nagy tömegek kísérték.

Európai nyelven sóhajtoztak, különben egyetlen árva szócskát sem szólottak.

Az ismeretlen előbb bemutatott a végtelenbe, azután egy csinnal épült emeletes házra, később az emeletesház körüli kertre, azután Agathára, azután magára, azután ismét a végtelenbe, ismét az emeletes házra, ismét a kertre, ismét Agathára, ismét magára, — azután kört vont maga

körül, s megtelepedést jelvényezett. Majd homlokára tevő jobb kezének két ujját, s miután Agatha „igent“ bölintott fejével, tovább haladtak.

Ez annyit tett : hogy neki messze házban emeletes háza, s a ház körül kertje van, s abban fognak lakni, ebben mulatni.

A gyermekek e jelvényes társalgást rettentő kaczajjal, s ujongatásokkal kísérték, elannyira, hogy az ismeretlen többiben volt kénytelen operngukkerjéhez folyamodni.

Szegény Agatha!

Már elbűvölteték!

— Meglássátok, egy pénteki napon a fejünk fölött fognak elrepülni.

Ilyen s hasonló nyilatkozatokat gyakrabban lehetett hallani.

Az ismeretlen látván az Agatha szomorúságát, őt megvigasztalando, majd szívére, majd erszényére mutatott, mi annyit tett : hogy gazdagon fogja mindezen bántalmakért kárpótolni.

Szerencsésen hazaérkeztek, s Agatha megfogadta : hogy Nagyváradon nem fog többé választottjával kísétálni.

Az ismeretlen, miután a legközelebbi sétameghívás alkalmával tagadó választ kapott, úgy okoskodott, hogy Agatha bizonyosan szívesebben fogja őt atyja házában fogadni.

A timárnak a mulatságos séta után, mely épen elégséges volt arra, miként az ismeretlen, s Agatha közötti viszonyról az egész város beszéljen, úgy tele lármázták a füleit, hogy az, bár leánya szíves fogadtatásért rimázkodott — az ismeretlen irányában a lehető leghidegebb magaviseletet tanusította.

Emberünk nem tartozott azok közé, kik azonnal kétségbe esnek. Mosolygó arczzal közeledett a háziurhoz, előbb megsimogatta azután kezeit ugyancsak megszorongatta.

A timár félig meddig kiengesztelődött, s fogai között csak ennyit mormogott :

Oh csak tudhatnám hogy kicsoda, vagy micsoda?! ha hóhér volna nem tartózkodnám úgy tőle, mint most, hogy nem ismerhetem.

Mit a timár óhajtott, azt ez időben az egész városban senki ki nem puhatolható.

Volt pedig a timárnak egy tudományosan képzett legénye, ki a fél világot be-

utazta, hatféle nyelvet beszélt, s kihez a mester határtalan bizalommal viseltetett. A legényt Sámuelnek hívták keresztneven, vezeték nevén pedig — Gudrynak.

Sámuel fiam — kezdé a mester egy vasárnap délután — te okos ember vagy, sokat utaztál, és tapasztaltál, láttál még hollandust is, te tudományoddal és tapasztaltságoddal nékem nagy szolgálatot tehetsz — s én bőkezűleg meg foglak jutalmazni.

A legény magasra emelé fejet, azután mosolygó arczzal így válaszolt :

— Mester ha arra kérsz, hogy menjek neked Kaliforniába, s hozzak tiszta aranyat, úgy amint terem, azt is megteszem. Ha szerepsz paksust, én már reggel indulok!

— Sámuel fiam! én tőled kevesebbet — s mégis többet kívánok, — fürkészd ki nekem micsoda, s kicsoda ezen ismeretlen?

Sámuel nagy szemeket vágva, így felelt :

— Ha ember, és nem rossz szellem, pár nap alatt vagy tisztába leszünk, vagy én és leányod . . .

A timár nem hagyta kibeszélni — azonnal képzelte mit akar Sámuel mondani, s csaknem a haja szálai is felállottak.

— Okosan Sámuel! úgy láss a dologhoz, mintha nem emberrel volna dolgod.

Sámuel még nem is mulatott az nap délutánján, hanem az Überschlagot csinálta.

Éjjeli 11 órakor, midőn már mindenki lenyugodott, Sámuel szép esőndesen felkelt, kétágu vasvillát vett kezeibe, s szemben az ismeretlen lakásával az utcza közepén megállott.

Az ismeretlennél gyertyavilág volt, de az ablak középről lefelé — azaz félig — el volt függönyözve.

Sámuel kissé gondolkodott, csakhamar azonban visszatért az udvarra, egy könnyű lajtorját karjaira vett, s azt balról, az ismeretlen ablaka mellé feltámasztotta.

Csendesen, remegve felkúszott a lajtorján, egy nagyot sóhajtott, s benézett.

A mit látott, másnap hajnalban, csak akadozva tudta mesterének illetén formán elbeszélni :

— A szoba balszegletében kandallóban tűz égett . . . a kandalló mellett nagy fekete támlásszékekben ült az ismeretlen . . . egészen vérvörös ruhában . . . lábainál egy nagy

fekete eb feküdt . . . a támlásszék oldalához támasztva nagy bárd fénylett . . . a szoba közepén az asztalon nyitott könyv . . . abban lepingálva egy a—k—a—s—z—t—ó—fa! Juj még most is hideg gyötri tagjaimat!

— Irgalmas ég! hóhér! — szólt a timár fogait vaczogtatva.

— Pszt! Valljon kit fognak kivégezni?! kérdé Sámuel elsápadva.

A timár rohant Agathát tudósítani.

Agatha elsikoltá magát — minthogy azonban a timárleányok nem igen szoktak elájulni — a hideg azonnal kirázta.

A timár csak azt várta, hogy Agatha jobban legyen, még az nap délben átköltözött nagybátyjához Olasziba.

Délután az ismeretlen mit sem gyanítva látogatást tett, de a timár lakában csak a legényeket találta, kik a mint az ismeretlen megpillantották, a kert hátuljára futamodtak.

A szomorúságot, mit az ismeretlen érezhetett keblében leírni, képtelen vagyok. Az emberektől üldözötten, és kerülve, — viaszgázást és kárpótlást lelt a timárcsalád körében, s most e család is elbujkált előle. Midőn Agatha hűtlenségére gondolt, arról is eszméledett, ne vessen-e véget sorsüldözött életének. Hogy öngyilkossá nem lön, csak annak köszönhető, hogy félt a haláltól.

Szegény ember életében talán csirkét sem ölt, és Sámuel leskelődése nyomán dekretált emberölőnek tartották. Persze ő mindezt nem tudta, de azt lehetlen volt nem tapasztalnia, hogy a gyermekek szaladnak tőle, a középkorúak kerülnek, az öregek midőn vele találkoznak keresztet vetnek magukra.

Eltökélte, hogy a szomszéd faluba költözendik, s onnan jár be Nagyváradra ügyeit végezni. Szerencsétlenségére megbízásai is voltak, melyeket el nem hanyagolhatott.

Ki is költözött Gyiresre, minthogy azonban senkivel sem tudott beszélni, gestikulációja pedig még gyanusabbá tette, a falu hatósága, két vasvillás ember között, kísértette vissza Nagyváradra.

Nagyváradon a hatóság utleveleit rendben találta, és szabadon bocsátatta.

A közönség mindezeket látta és hallotta, és idegenkedése, s félelme a legmagasabb fokra hágott.

Gyalog már nem is igen járhatott a sereg gyerkőczöktől, kik ujjal mutogatva rája, s ujongatva kísérettek.

Hátas paripát vett és lovagolt.

Akadtt bizonyos egyéniség, ki tanulmányaul tette, hogy a lovaglásból — vagyis lovaglási modorukból ismerendi meg az emberek állásait, melyet a közéletben viselnek, vagy elfoglaltak. Ezen egyéniség a lovagló ismeretlenre czélozva így nyilatkozott:

— Ez az ember vagy szabómester, vagy szabólegény!

Egész Nagyvárad kaczagott — a tanulmányozó azonban fogadni is akart — csak is azért nem fogadott, mert nem volt pénze és hitele.

Ismeretlenünk az igaz, hogy derékban meggörbülve ült a lovon, az is igaz, hogy térdei alatt Vesselényi Miklós keresztüllötte volna a golyót, az is igaz, hogy nankingból valója felcsúszott, de az is igaz, hogy erősen megülte a lovat, s nem csak a Köröst úsztatta keresztül, hanem egy kofa cseresnyés vékáit is. Ez utóbbiért megfizettették, de ő örömet fizetett, csak hogy új ismeretségeket csinálhasson.

A tél is bekövetkezett, az első hóval idegenünk, egy óriás farkasbundában jelent meg, s szinte nyakig érő csizmákban.

Hogy orosz annyi bizonyos!

Még pedig doni kozák!

Ez időben még szerettek az emberek az oroszokról beszélni, mint olyan nemzetről, kik maradandó becsü emlékeket hagytak maguk után. Mint oroszszal talán még megbarátkoztak volna, de a hóhértől mindenki szaladt.

Egész éjszakákon azon gondolkodott, hogy szabaduljon kinos helyzetétől, végre megszánta őt az ég, s őrangyala megsugta, folyamodjon haza, s cseréltesse ki utlevelét, melyen csak a pecsétet tudták elolvasni, magyar utlevéllel. Másnap asztalhoz ült s irt hazájába — ebéd alatt pedig egy színész előtt, kit megvendéglelt, addig gestikulált, míg az csakugyan annyit megértett, hogy a közönség rövid időn megfogja tudni, hogy ő kicsoda és micsoda.

A megvendéglelt színész ismeretlen moecenássá kívánatához képest ezen újabb

hirrel az egész várost csakhamar tele hordta, s a közönség valamennyire szeli-dülni kezdett.

A színész ezen szolgálat-tétel után választott pártfogolója lett az idegennek.

Ösmeretlenünk is nyugodtabban kezdte tőrni sorsát, minthogy a gyakorlatba vett, s naponkint folytatott gesticulatio nyomán egymást tökéletesen megértették.

Ez alatt beköszöntött a farsang, — s a közönség készüléteket tett az óriás falragaszokban hirdetett „Koldus bálra.“

Minden osztály képviselve volt a felebaráti szeretet ezen könnyü nyilatkozványa által, ismeretlenünk pedig a pénztárnál azzal tünteté ki magát, hogy a beléptijegy díján felül a szükölködök részére, még 10 darab aranyat ajándékozott.

Ezen bőkezűség sem maradt elrejtve a közönség előtt, s az ismeretlen csaknem sirt örömeiben a szokottnál nyájasabb és leereszkedőbb fogadtatás következtében.

Ő ki természetlőt vigkedélyü ember volt, amint észrevette, hogy a közönség engedni kezd, ő egészen felolvadt. Hogy pedig örömet annál határozottabban nyilvánítsa, el kezdett tánczolni.

Egyetlen kosarat sem kapott, sőt az elkért kisasszonyok és dámák mosolyogva nyujták neki karjaikat. Ennyi figyelmet figyelemmel kellett jutalmazni. Személyesen ment a cukrászati osztályzatba, személyesen válogatta ki a süteményeket, s gazdagon terhelt táczákon szolgáltatott fagyaltot, s különemü czukor-csecsebecsüket tánczosnéiuk.

Agatha azonban nem volt jelen. Ismeretlenünk nem bírta őt feledni, s keblében ürességet érzett, melyet senki sem tudott kellően kitölteni: legalább csak Agathához hasonló piros és erős leányt birt volna felfedezni! — Haszontalan keresgéltszemeivel. — Agathát senki sem helyettesítheté. — A timár még mindég Olasziban tartózkodott, s minden éjszaka a hóherral álmodott.

Kevéssel éjféel előtt mazur-colonne rendezteték.

Ismeretlenünk tánczosnét keresett, és talált. Ő is helyet kért a tánczolók között. Épen egy kedélyes ábrát tett semmivé, midőn jobbra balra tolongás után, formaruhás egyén állott meg előtte. Hivatalos

pecséttel ellátott paksametát tartott kezében, s annak czimboritékát az ismeretlenek felmutatta.

Az ismeretlen kipirult arczczal intett igent fejével. A hivatalos levelet átszolgáltatták. Örömtől reszketve bontá fel a pecsétet, s magyar utlevelét, mert az volt, büszke önérzettel körülhurczolá.

Valaki pártolói közöl elkérte az útlevelet, s olvasni kezdé:

Neve: André Machi.

Kora: 33 év.

Polgári állása: Méreg. — E szónál az olvasónak káprázni kezdettek a szemei, összefutottak a betük, s a „kereső“-t „keverő“-nek olvasá.

Méregkeverő hangzék a teremben mindenfelé. Volt jajgatás, sirás, tolongás, ugrálás, szökés.

— Tejet! tejet! — kiáltának mindenfelé, s néhány percz alatt 111 itcze tej fogyott el a tánczteremben. A dámák, kik fagyaltotzok kik süteményeket ettek az ismeretlen kezeiböl, ugyancsak hörpölték az antidotumot.

A zavar határt nem ismert, az elkeseredés leirhatlan volt. Az ismeretlen egy szegletbe szorították, s legalább harmincz tollkés szegezteté a mellének.

Csendet kérek uraim! hangzott egy jól ismert hang.

De a megrémült közönség nem akart lecsendesedni.

A törvény nevében csendet vagy

A közönség látszólag lecsöndesedett.

Hivatalosan jelentem, miként André Machi úr útlevelében tollhiba van, az első betüt, valami magyarul nem tudó irnok kicserélte. Ezen úr nem méreg kereső, hanem kéreg kereső. Méltóztassanak az útlevelet nyugodtabban elolvasni, a kereső tisztán van kiírva. — Az útlevelében valóban ez állott: méreg kereső! Ezen úr egy hatalmas amerikai társaság megbizottja, s azért küldötték Magyarországra, különösen Dél-Biharba, hogy itt jutányosan, nagy mennyiségben fakérgeket vásároljon. Eddig azért nem fogott üzletéhez, mert titoknoka, ki magyarul is beszél, betegen fekszik Oxbor-nában. Gallérommal garantírozom, hogy a mit mondtam igaz.

Kölcsönös kiengesztelődések, bocsánat-

kérések, s előzékeny nyájasságok következtek.

A mazur colonne ismét rendezteték, s az ismeretlen örömeiben, hogy valahára tisztába jöttek vele, három tánczosnöt vágott a földhöz.

A bál után tehát másnap az egész város tudható, kicsoda, és micsoda André-Machi.

A timár rettentően restelte a dolgot már azért is, mert az ismeretlen vele félig meddig üzlet-rokonságban állott.

Sámuel ki a schlafrokot hóhér palástnak, a közönséges favágásra használandó bárdot, hóhérbárdnak nézte, másnap megszökött.

A timár személyesen kért bocsánatot Machitól.

Machi mosolyogva fogadta — s szívére mutatott, azután észrevétette valahogy a timárral, hogy Agathát még mindég szereti.

A timár személyesen vezeté leányát karjaiba.

Ismerős barátunk nem sírt, hanem ordított örömeiben, mint valami dsebelarafáti oroszlán.

Harmadnapra meg is esküdtek, s André

Machi olyan lagzit csapott, minőt nem látott Bihar csak Rhédey korában.

Későbbben nyelvmestert is szerzett, s Váradoni tartozkodása negyedik évében, midőn már 60,000 fát hámoztatott meg, úgy beszélt magyarul, mintha magyar születés lett volna.

Nevezetes emberré lett. Elmenetelekor verset is irtak bucsu-émlékiül, egy magyart, s az André Machi indulót.

Az utczát, melyben lakott, mai napig André Machi utczának nevezik. Egyetlen magyar nevü utcza egész Nagyváradon.

* * *

Tisztába kell még hoznunk azon mysticus kérdést is, miként szabadult meg puposságától. Midőn Hamburgból eljött az utban meghütötte magát, és hátgerinczsúzt kapott. Baunschinderileg akarta magát gyógyítani, azonban rossz gépet használván; melyben tük helyett zsindeleyszegek voltak, oly szerencsétlenül mütézte magát, hogy háta minden irányban feldagadt. Későbbben meggyógyult, s csúza is elmaradt.

LAUKA GUSZTÁV.

A VÖRÖS PECSÉT.

(Elbeszélés. De Vigny Alfréd után B. V.)

(Vége).

Hogy rendén túl megilletődtem, végtére már boszantott, s összeránczoltam szemöldökeimet; még ekkorig nem látszottam szomorunak, nehogy gyengének gondoljanak, hanem tovább már nem birtam kitartani.

— Nos, már most elég, — mondám, — becsületes emberek szó nélkül is megértik egymást. Beszeljen most ő velem, — aztán siessünk.

Megszoritám kezét, minthogy azonban ő az enyémet nem bocsátá el, s igen különös arczkifejezéssel nézett rám, hozzá tevém :

— Egy tanácsot kell önnek adnom : — ne mondjon neki mindezekről semmit. Mi elvégezzük a dolgot a nélkül, hogy ő észrevenné, arról legyen megnyugodva; az már az én dolgom.

— Ah, valóban, így legjobb lesz. Hanem a bucsúzás! az oly könnyen gyengévé teszi az embert.

— Igen, igen; legyen ön férfiu, ne ölelje őt meg, ne ölelje őt meg, barátom, ha uralkodni magán bir. Különben veszve van.

— Szívélyes kézzorítás után elvált tőlem, hogy hozzá menjen. Ah, mindez oly keserves kín volt rám nézve!

És valóban úgy látszott, hogy a kis férj nem árulta el a titkot; egy óranegyedig karonfogva sétáltak a párkányzat mellett, s a ruhát is fölemelték, melyet egyik matrózom a vízből ismét kifogott.

Sötét est lett; ez volt a pillanat, melyet a végrehajtásra kijelöltem, hanem e pillanat rám nézve egész mai napig terjedt, s mig élek szívemben fogom magammal hurczolni, mint egy óngolyót.

Itt az öreg parancsnok nem birt tovább beszélni, én pedig nem mertem megtörni a csendet. Aztán mellére ütött, s szólt :

— Mondom neked, még most se tudom

megmagyarázni ama pillanatot! Örjögő düh szállt meg, s mégis úgy tetszett, mintha valami titkos, de erős hatalom sarkalt volna, hogy engedelmeskedjem. Elékiáltottam a tisztet, s egyikőjüknek mondtam :

— Hamar a tengerbe egy csónakot, mert mi most hóhérokká lettünk! Ültessétek bele e nőt, s menjetek vele, mignem puskalövést hallatok; akkor forduljatok vissza.

Hah! ily rongy papirosnak engedelmeskedni, mert végre is, mi volt az egyéb? És mégis kellett valami lénynek a levegőben lennie, mi engem kényszerített. Messziről, futólag, ismét rátekinték a fiatal emberre, ah, rettenetes volt nézni! Laurette-je előtt feküdt, ölelte térdeit, s lábait csókolta. Nemde, én borzasztólag szerencsétlen voltam? Azt neked is el kell ismerned.

Mint örült kiáltám :

— Válaszátok el őket, mert mi mindnyájan gazemberek vagyunk, — válaszátok el őket! — A szegény köztársaság egy holt test, de a directorium, direktorok, — ezek a méreg. Lemondok a tengerészi szolgálatról, ó, én nem félek valamennyi cinkosaitoktól sem, mondjátok meg nekik, mit bánom én. Csak lettek volna kezeim közt, mind az ötöt föbe lövettem volna; a semmirekellők! Ah, nem becsültem én többre az életet, mint egy csep tengervizet. Nem törődtem én nyomorult élettemmel semmit, hidd el fiatal barátom.

Az öreg parancsnok szava megint elállt; a további lovaglás alatt ajkaiba harapott és homlokát összeránczolta; nagyon fel volt indulva azt látni lehetett, mert többször megrázkodott, és nagyokat ütött kardtökjével öszvéreire, mintha megakarta volna ölni! Én leginkább elcsodálkoztam azon, hogy sárga arcját homályos pirosság önté el. Hevesen felrántá kabátját, s mellét kitarátá a szélnek és esőnek. Így haladtunk tovább; én átláttam, hogy magától nem fog tovább beszélni, s kérdenem kell őt.

— Nagyon megfogható előttem, — mondtam oly hangon, mintha az elbeszélést befejezettnek gondolnám, — hogy ily szomorú esemény után ellenszenv ébredhet az emberben állása iránt.

— Örült vagy! állása iránt? — monda ridegen, mit tehet ilyesmiről az állás? Egy hajó kapitánya mégsem kényszeríthető arra

soha, hogy hóhér legyen, föltéve, hogy a kormány nem áll gyilkosokból és semmirekellőkből, kik egy öreg ember szokásából hasznot húznak, abból tudnillik, hogy az, szive ellenére vakon engedelmeskedik.

E szavaknál melléből egy vörös keszkenőt vont elé, s szemeire tartva, gyermekként zokogott. Én mintha valami igazítani valóm volna a kengyelen, megálltam, s kissé hátramaradtam; egy darabig így poroszkáltam háta mögött, mert érzem, hogy megaláztatásnak fogná később tartani, hogy én könyeinek tanuja voltam.

Jól is tettem, mert óranegyed múlva megfordulva hozzám lovagolt, s kérdezte, nincs-e utitáskámban borotva; mire válaszolám, hogy miután még nincs szakállam, az e szerint fölösleges szerszám lenne táskámban. Hanem hiába fogott e közönyös tárgyhoz, nem állhatta meg, hogy elbeszéléséhez — örömemre — vissza ne térjen, s hirtelen kérdé :

— Nemde, te még nem láttál tengeri hajót.

— Nem, csak egy párisi panoramában, mi által azonban, épen nem gondolom, hogy tengerészeti ismereteimre nézve valami nagyon gazdagodtam volna.

— E szerint nem tudod, mit neveznek a hajó emelvényének?

— Nem egészen.

— Azon erkélyforma alkotmányt nevezik annak, mely gerendák által tartva, a hajó elejéről kinyulik, s melyről a horgonyt szokás levetni. Ha valakit agyon kell löni — tevé hozzá lasabban, — hát rendszeren oda állítják ki célba.

— Ah, értem, hogy innét azonnal a vízbe essék.

Erre nem felelt, hanem elkezdé leírni azon különféle csónakokat, naszádokat, melyeket egy brigg magával szokott hordozni, azután a nélkül, hogy gondolatmenetében valami rendet követne, folytatta elbeszélését ama közönyösséget mutató arczkifejezéssel, mely hosszú szolgálati időnek rendszeres következt szokott lenni, mert hát az embernek ki kell mutatnia alárendeltjei előtt, hogy miként kell mindenkinek veszedelmekkel, emberekkel, étellel, halállal, és önmagával daczolnia. És minden a rideg

külszin alatt rendesen igen sok érzést szokott takarni.

A hadfi zordonsága vasálarczhoz hasonlít, mely egy nemes arcot, vagy sziklabörtönhez, mely egy királyi foglyot rejt.

— Az ily kis járművekbe hat ember fér. Embereim beugráltak, s magukkal vitték Laurát, oly gyorsan, hogy se kiáltani se beszélni nem birt. Ah, egy becsületes ember sohase nyughatik meg többé ha oka volt ily szerencsétlenségnek! Jól mondják: az ember nem felejt el ilyesmit! Huh, milyen idő ez! Köpönyegem egészen át van ázva. Miféle ördög kényszerített már meg engem, hogy a történetet elbeszéljem! Ha belekapok, nem hagyhatom többé abba, mámoros vagyok tőle, mint a jurançoni bortól. Ugy gondolom, a kis Laurette-ról beszéltem neked; szegény asszony! Mily ostoba emberek vannak a világon! A tiszt úgy eveztetett, hogy a hajónak egész elejét láthatták, — a filkó! hanem az is igaz, hogy nem tudhat mindent előre az ember. Én a sötét éjszakára számítottam, és nem gondoltam a tizenkét fegyver tüzes villanására, melyeket egyszerre sütöttek el, s ő a csónakból csakugyan látta férje hulláját a tengerbe esni.

— Csak a menybéli Uristen tudhatja, mikép volt az lehetséges, a mit most mondani akarok; én nem tudom, de Laura oly kevésbé rendült meg a borzasztó esetre, mint te.

— A fegyverek tüzelése pillanatában

homlokához kapott, mintha golyó találta volna ott; azután leült, a nélkül hogy elájult volna, vagy, hogy csak felsikoltott volna is, igen, egészen némán, és semmivel se törődve, vissza hagyta magát vezetetni a briggre. Hozzá mentem, s beszéltem neki oly soká, a meddig birtam. Ugy is látszott, mintha hallgatna rám, és arczomba tekintett, mialatt homlokát dörzsölé, mely sötétvörös volt, mig arcza többi részt egészen sápadt. Rám nézett, mondom, de nem értett. Reszketett egész testében, s mindenkitől félni látszott, e félelmet ezen óráig megtartá, s azon iszonyu pillanat óta nem is változott semmit, ugyanaz most is, ki akkor volt, szegény kicsi! Tartsd bárgyunak, gyengeelméjűnek, vagy tébolyodottnak, sohase lehet tőle mást hallani, mint hogy vegyék ki azt, a mi a fejében van.

— Azon pillanat óta én is oly szomorú vagyok mint ő, s egy hang sugta fülembe: Ne hagyd őt el, a meddig élsz, tartsd őt magadnál! Ezt meg is tettem; mikor Franciaországba visszaértünk, engedélyt kértem, hogy tengerészi rangommal a szárazföldi hadakhoz léphessek át, mert irtóztam a tengertől, hogy rajta ártatlan vért ontottam. Laura családját fölkerestem; anyja meghalt, s nővérei, kikhez őt szomorú állapotában vezetém, nem voltak hajlandók magukhoz fogadni, ajánlották, hogy vigyem Charentonba; ezen hely, tudod, tébolydjáról nevezetes. Erre hátat fordíték nekik, s magamnál tartottam őt. Megláthatod majd, fiatal bajtárs, ha akarod, hallod?“

TE NÉLKÜLED...

Kihajt-e újra még az ág,
Számomra nő-e még virág?
Dalol-e a madár nekem,
Ugyan milyen lesz életem
Te nélküled?! . . .

A vig mosoly, mely egykoron
Ott lengett, játszott arczomon,
S az édes álom szendere
Oli még majd visszajőnek-e
Te nélküled?! . . .

Beheged-e majd szivemen
A seb, oh édes Istenem!?
Lehetek-e még boldog én,
Ha még jövőmhez sincs remény
Te nélküled?! . . .

ÉLETKOLA.

Az öregséggel egyedül csak az erény növekedhetik; minden egyéb előny fogy és elváltozik; így a természet maga tanít meg bennünket arra, melyek a hűtlen javak, s melyeket válaszszuk ki adományai közül.

A szép nő erény nélkül hasonlít a pompásan bekötött, de silány tartalmu könyvhez, az olyan arany billikomhoz, melybe lőrét töltöttek.

Értelmes, szellemdús emberekkel társalgás által sokkal biztosabban s hathatósabbán kimivelődik a lélek, mint könyvek olvasása által, valaminthogy általában a példák és társalkodás leginkább nemesítik vagy elrontják az embert.

Korunkban valódi nőt képzelni sem lehet szellemi miveltés nélkül; egyedül ez tartja fenn őt nemének gyöngeségei, hibái ellenében, s a jelenkori nőnem télenesége és külsősködése legjobb tanubizonyossága annak, hogy korunk nőneme általában a valódi miveltés tetőpontját még nem érte el.

De sokan azt akarják hinni, hogy a nő nem tanulmányképes; mintha bizony lelke másminő volna, mint a férfiaké; mintha neki nem is volna leküzdeni való szenvedélye, szabályozni való akarata s vezérlő értelmessége; vagy mintha épen könnyebb volna a nőnek mindezen feladatokat megoldani, mint a férfiaknak.

Csak oly leány unatkozhatik, a ki tanulatlan; mert az ilyen nem tudja, mivel töltsen okosan és ártatlanul idejét. Ha bizonyos kort elért, a nélkül, hogy komoly dolgokkal foglalkozzék, ezeket sem kellőleg méltányolni, sem izlelni nem bírja. A mi komoly, az előtte mind szomorúnak tetszik, s minden, a mi állandó figyelmet követel, kifárasztja őt; a mulatságra való hajlam, mely az ifjúságban oly erős, a kortársak példája, kik csupa mulatságban élnek, mind azt idézi elő, hogy a leányka a rendezett és munkás élettől iszonyodik.

Vannak erényes anyák és leányok, kik minden szellemi foglalkozásra megvetéssel tekintenek. Ha valami jó könyvről vagy szellemi dologról foly a beszéd, dolyfösen vállalat vonítanak és mondják: „Ehhez nekem nincs időm!” De van idejük igen a legkicsinyesb és fölösleges pedansságra a háztartásban, minden közönséges regény s kávé-nénikei pletykakörök végtelen látogatásaira.

Ha egy időben a tudós nőket neveltségű ügyekeztek tenni, s még a tanultakat sem akarták türni, ez azért volt, mert valószínűleg udvariatlannak tartották, hogy egy nő annyi tudatlan férfit megszegyenítsen.

A nőnek nem feladata, hogy a férfivel szaktudományban vetélkedjék, ezek maradjanak a férfi osztályrésze; de azon általános szellemi miveltésnek, mely emberileg nemessé és derékké tesz, nem szabad a nőben sem hiányozni.

De mivel a nő miveltése szivből indul ki, viszont oda is kell neki visszatérni, s a hajlamok és érzületek nemesítését eszközölni a nő szivében.

A női érzésnek igaznak kell lenni. A szokás, másokat ámitani, utóbb önámitássá fajul. A hiuság addig szenvelgi a kedvelt érzeményeket, míg azt hiszi, hogy már bir azokkal, vagy pedig magára erőszakolja azokat, mert azok zeretetreméltóknak tartatnak, — a mi a képzelem segítségével sikerülni is szokott. — Ebből keletkezik a női érzélgösség, mely mindig magánkívül, nem megindulva, de elragadtatva van; nem búsul, csak fájdalom és búskomolyságban olvad föl, s a legkevesbé jelentős dolgok erős rázkodásba hozzák.

Kerüld azon embert, mondja Schiller, ki ferde észszel gúnyolja az érzéseket. Még inkább kerüld az olyan elmés élczes nőt, ki órzelmekkel játszik.

HÍR ÉS DIVATKÖZLÖNY.

EREDETI DIVATTUDOSÍTÁS.

Brüssel, december 6-án 1859.

Kedves barátném! Lassankint mindenki begyül a városba, még azok is kik leginkább szeretnek falusi lakásaikban időzni. A divatárusnők és szabónők annyira el vannak foglalva, hogy alig lehet tőlök valamit kicsikarni. Valóban mintha ingyen dolgoznának, annyit kénytelen az ember őket sürgetni és kérni, pedig jó drágán kell mindent megfizetni.

Mindamelletts nehezebb mint valaha, neked megírni, miből áll tulajdonképen a valódi divat, s mit viselnek leginkább; mert oly nagy most mindenben a változatosság, mikép sohasem lehetett annyi okból mondani mint épen most, hogy mindent lehet viselni csak csinos legyen az, és jó izlésről tanuskodják.

A miről legtöbb biztossággal szólhatok, az a krinolin. Tagadhatatlan, hogy ennek alakja tetemesen megváltozott, az utolsó hetek alatt. Eddigi hordóalakja eltűnt, oly tökéletesen pedig, hogy föltűnnék, a legnagyobb mértékben, ha valaki ily ballonban jelennék meg. A mostani krinolinok fölül, körülbelöl térdig, majdnem a testhez simulnak, és csak alól szélesednek ki, de nagy mértékben, úgy hogy ott körvonaluk nem igen különbözik a régítől. Hogy ezt ellehesen érní, térdig érő volant-sal vannak ellátva, mely széles, fölül összeszorított, alól aczélrugonnyal kifeszített ránczokba van szedve.

Aztán ritka most az egészen fehér vagy szürke krinolin, többnyire három színűek azaz széles fehér, kék és vörös csíkokat mutatnak.

A vörös és fekete posztó vagy flanel alsó szoknyák, még inkább divatoznak, mint mult évben; s az első delnöktől fogva, az egyszerű munkásnéig, mindenki viseli;

főleg esős időben. Nem lehet ilyenkor mást látni, s meg kell vallani, hogy ily szoknya sokkal csinosabb egy besározott fehérnél.

Gyanitom, hogy nevetni fogsz ez állításon, gondolván, hogy lehet az alsószoknyákat látni?

Erre azt kell felelnem, hogy sem itt sem Párisban észébe sem jut senkinek köntösét sáros időben föl nem szedni, s ez által a besározástól megóvni. Sőt ha valakit látnak ki ezt nem teszi, utána futnak az utcza gyerkőczök s kigunyolják, kiáltván: utcza-seprő, utcza-seprő!

A legtöbb hölgy két, három kis horgonnyal szedi föl ruháját, mi csinosabb, mintha kézzel történik.

Mindig új meg új selyemszövetek érkeznek a gyárakból; a legutolsók közt ki kell emelnem a gros d'Amérique nevű selyemszövetet, mely igen nehéz, egyszínű és mindkét oldalt egyforma.

Aztán van a brocatelle, a droguet de soie, a taffetas pompadour, a satin pompadour, a pékin satiné, pékin velouré, pékin moiré, moire antique, a fleurs brodés, moire antique à rayures, és a gyönyörű lyoni bársony, főleg sötét színekben.

Az ékités mindinkább csak a szoknya alján létezik, s csak kivételesen és könnyű köntösöknél térdén szokott felül érní. Többnyire bársonyszalagokból, kisebb nagyobb volants-okból, bouillonnéból, rüchekből, plissé à la vieille-ből, s kivételesen rojt-ból áll az ékités.

A derék, a hol csak lehet, övre van szabva, főleg a báli ruháknál. Ezekhez aztan vagy keskeny öv járul, arany, aczél, és alluminium csattal, vagy igen széles szalag

hosszu végekkel, de melynek csokra gyakran balfelől létezik.

Világos selyemruháknál az öv azoknak szövetségéből készül, hosszú és széles végekkel, melyek színes szalagrüchekkel körülszegélyeztetnek.

A fehér tafota ruhák, színes, chinémorban beszótt virágokkal, többnyire két, olykor háromszínű szalagrüchekkel ékítettnek, mi igen csinos.

Minden ember tudja, minő kényelmes és jutányos dolog ha valami csinos selyemruha két derékkal bír; de gyakran történik, hogy ez nem telik a szövetségéből. Akkor montant pélérine általszokták itt a magos deréket pótolni, s az ugy is elég bő és hólyagos rövid ujjakhoz, karhoz simuló hosszú ujjat készíteni, mit a rövidhez lehet gombolni.

A fehér és fekete pélérinek és kendőcskék az idén is nagyon divatoznak. Készülnek ezek csipkéből, blonde-ból, vagy sima tülleből, rüchekkel. Többnyire hosszú ujjak is

járnak hozzá, melyek vagy nyitvák, vagy félnyitvák, de mindig szerfelett bővek.

A kendőcskék ritkán bírnak hosszú végekkel; hanem majdnem kivétel nélkül csak az övig érnek.

Nagyon sok turban forma hajéket lehet az idén látni, bársonyból; szalagból, vagy tulleből. Az ezüst és arany ezekben nagy szerepet játszik, de némely arcához nagyon jól állanak e főékek. Még főkötőt is lehet, pedig nem ritkán látni, mely inkább turbanhoz hasonlít; egyébiránt a mennyi az idén a főkötő annyi a különböző forma.

Nagyon divatos most egy uj és igen finom neme a guipurenek, mely épen oly csinos mint tartós. Gallérok, ujjak, főkötők, kendőcskék, zsebkendők stb. készülnek ebből, mi igen kényelmes, mert e csipke könnyen mosható.

Azonban csak kisebb estélyek alkalmával lehet ezt viselni; választékosabb öltözkéhez inkább illik a brüsszeli csipke.

Isten veled kedvesem. Hived :

JÓSIKA JÚLIA.

EGYVELEG.

** Különös guitarre-leczke. XVI. Lajos király korából. — Egy napon futár repül Trianonból Párisba, s meghagyja Beaumarchaisnak, hogy azonnal jelenjék meg az udvarnál. A meglepett írónak csak néhány pillanatig kelle várakoznia az előszobában, s bevezetteték Maria Antoinette királyné ő felsége boudoirjába, kit munkaasztala előtt talál, könyvek és irások közt, kezében egy finom kötésű ujdouj kötettel. — „Kedves Beaumarchais, szólj ellenállhatlan varázsu mosolylyal, — ma reggel a számomra küldött irodalmi ujdoujok közt kutatok, s önnek egy kis füzete akad kezembe, e felirattal : „A guitarre-játék elmélete.“ Az kedvet ébresztett bennem e hangszer tanulására, s önnek kell lennie mesteremnek.“ — „De Felség . . .“ — „Nem akarom hinni, hogy ön visszautasítson; én szorgalmas leszek, s becsületére akarok válni mesteremnek.“ — „Engedje Felséged azon alázatos megjegyzést tehetnem, hogy hasonlíthatlanul méltóbb egyének . . .“ — „Semmi szerénykedés, ön meg nem szabadul tőlem. Holnap megkezdjük a leczkéket.“ — „De Felség . . .“ — Egy csendes felhőske suhant el a tiszta homlokon. — „Csitt! semmi ellenmondás. Annál maradunk; viszontlátásig — holnap délbén.“ — A kővé vált Beaumarchais leért kocsijába, maga sem tudta miképen. Leverve hajtatott Párisba, végre összeszedve gondolatait, egy — a

királyi zenekarhoz tartozó ismerősénél kiszállt. Halálsápadtan támolgott a szobába, s a pamlagra rogyott. — „Az Isten szent nevére, barátom, mi baja önnek, — hogy néz ki?!“ — „Ne kérdezzen ön, a királyné . . .“ — „Hogyan? Valami szerencsétlenség történt?“ — „Irtóztató szerencsétlenség! Én becstelenné vagyok téve, kompromittálva, s kivette az utczagyerekeknek gúnytárgyul!“ — „De hát mikép? Uralkodjék kissé magán! A királyné, mondja ön?“ — „Olvasta a guitarre játékról irt elméletemet, s tőlem kíván leczkéket, és én — ó ég és föld!“ — „Nos, és ön? „Semmit sem értek gyakorlatilag hozzá, soha életemben nem volt kezemben guitarre!“ Ezzel kétségbeesve csapta feje fölött össze kezeit, mialatt a zenész meg akart halni nevében. — „Ugy kell, mondá végre, — önök író urak azt hiszik mindenhez értenek, mert mindenhez szólhatnak. Most hát itt vagyunk, ki bír itt segíteni?“ — „Ön, egyedül ön, kiáltá Beaumarchais, kinek egy gondolatszikra, mint nyil villant agyán keresztül, — ide azzal a hangszerrel! Tanítson meg ma a legelső s legsükesebb tudnivalókra; holnap megtanítva azokra a királynét, azután megint eljövök új adag oktatásért, s viszem Trianonba, s így tovább mindaddig, mig mindketten, én és a királyné is, kezelni tudjuk a hangszeret.“ És ugy történt; mester és tanítványa ez uton nemsokára türhető guitarre játszókk lettek.

T Á R C Z A.

P E S T I H I R E K.

— A tárogatóhangversenyre a muzeumban elmúlt héten igen nagy számos, kitünően lelkes közönség gyűlt egybe, mely valódi áhítattal látszott figyelni az ugyszólván sirjából feltámasztott ősz nemzeti hangszernek sajátosság szomorú, s hogy úgy mondjuk szomorúságával buzditó hangjaira. A méltán kíváncsi olvasó tudni ohajtja, úgy véljük, vajjon tulajdonképen ez-e ama tárogató, melynek már neve is valami harsány harci trombitát vagy kürtöt sejtet. Mi e kérdésre igennel már csak azért sem mernénk felelni, mert nem vagyunk ellátva e részben kellő történeti és zenészi buvárlatokkal. Vajjon az őskori tárogató ilyen volt-e, avagy a jelenleg bemutatott hangszer más nevet és szerepet viselt hajdan a nemzeti zenében, ahhoz még szólni sem tudunk, de azt bizonyosan mondhatjuk, hogy a Suck ur által fuvott klarinét alakú, de annál is kisebb hangszer minden kétségen kívül — magyar hangszer. Erről kezeskedik sajátos hangja, melyet ha a magyar ember, dallam nélkül hallana is, észrevenné, hogy valami hang az ő szívével szólítja. Meglehet azonban, hogy még Suck ur sem fedezte fel titkát egészen, mert a felső hangjai mintha nem volnának elegendők, míg ellenben közép és alhangjain igen hatásosan játszott. A hangverseny egyéb részei is tetszetek, kiváltképen pedig M.-Felekiné Flóra teljes magyar öltözéke, — ki a „Magyar hölgy“ című verset szavalta Garaytól.

— Pfeifer könyvkereskedésében megjelent a híres „Párisi mohikánok“ regénynek 27 és 28-ik füzeté, a kiadó abbéli ígéretével, miszerint az egész regény még e hóban teljesen befejezve lesz. Vajha találkozni kiadó az „Orvos naplója“ című regény folytatólagos kiadására is, mely a 12-ik kötetnél az előfizetők anyagi és szellemi veszteségével félbeszakadt!

** A jótékony intézetek közt a legjótékonyabb s legüdvösebb hatásuk közé számítandók a bölcsődék. Sajnos, hogy mi ezt nem akarjuk annyira belátni, mint a francziák, mert még nálunk összesen van két bölcsőde (mindkettő Pesten), Franciaországban van — 400 és egy néhány!

** Az épülőben levő lipótvárosi egyház sekrestyéjét, istentisztelet tarthatására még e hó folytán felszentelik.

** A Pfeiffer által kiadandó „Történelmi arcképcsarnok“ képeit, nem mint jelentve volt Plachy, hanem Barabás fogja rajzolni.

** A zenede az 1860-iki Prónay-féle 10 aranyos jutalomra készítendő dallam tárgyául

Czuczor „Ki az“ költeményét választotta. A dal- lam népies magyar stýlben zongorakisérettel irandó. A pályaművek a szokott módon a zenedei titkárhoz, jövő marc. 1-ig beküldendők.

** Almási Tihamértól „Most volt itt épen“ 1 felvonásban irt vigjátékot fogadtak el a bírálók.

** Hollósi-Lonovics Kornélia assz. muzeumbeli arcképét élethűbbel fogják kicserélni. Vajon mikor fogjuk ott látni Jókainéét!?

** A külföldi képes lapok példája után, dec. 11-dik számától kezdve a Vasárnapi Ujság is ad sakkfeladványokat.

** Azon képek értéke, melyeket a műegylet, a részvényesek közt jövő tavasszal leendő kisorsolás végett megvett 15,000 fót tesz.

** A „Vad. és vers.-lap.“ b. Wenkheim Bélának sportmani jellemrajzát adva, következő érdekes adatokat említi fel. Ezen edzett, és ügyes lovas, lóismerő és vadász 1833-tól 1858-ig 662-szer lovagolt falka után, 1826-tól 1857 végeig 13,245 mindennemű vadat, s ezek közt 50 szarvast ejtett el löfegyverrel. 1835-ben Pestről Ladányba (120 angol mf.) öt lovat váltva 9 és fél óra alatt vágatott, s ez utat többször téve meg egy lovon két nap alatt. 1840-ben okt. utolsó napjaiban fogadásból átuszta a sebes Köröst örvényei s jéghártyái daczára.

** A zenede a szavalati tanszéket, miután az erre hirdetett első csődnek eredménye nem lett, míg a második csőd kihirdettének, ideiglenesen Mátray Gábor igazgató uralra töltötte be.

** A műegylet az utóbbi tárlatból ezen festményeket vette még: „Elbucsuzás a kedvestől“ (Valentinyi Jánostól Pesten 50 ftért); — „Tájrész Tirolból“ (Schäffer Ágostontól, Bécsben, 120 ftért); — „Havasi tájkép Shweizban“ (Hansch Antaltól Bécsben, 250 ftért).

** Kisfaludy Károly hamvai a váci ut melletti temetőből 12-én kora reggel Kisfaludy cs. kir. nyugalmazott tábornok ur kérelmére, a kerepesi ut mellettibé átszállították. Este, a Lloyd szavai szerint, számos tisztelő gyülekezett össze a sírnál, hogy azt csendes ünnepélylyel megkoszorúzzák. A gyászmise 15-én volt megtartandó a belvárosi plebánia-templomban.

** Egressi és Szigeti a színház igazgatósága által vendégszerepekre hívtak meg. Ohajtjuk, hogy minél több ily — közhelyességgel találkozó — lépését jegyezhessek fel az igazgatóságnak.

** A színház igazgatósága azon szép babérrkoszorút, mely a színházi Kazinczy-ünnepen a százados emlékü dicsőültnek mellszólrát ékesíté, Ka-

zinczy Ferencz leányának, özv. Kraynik Imréné asszonynak küldé meg.

** Az utóbbi farsangokban megkedvelt „ifjak báljai“ az idén nem tartatnak meg — régi neveik alatt, hanem „magyar urak báljai“-nak nevezvék. Miután a rendezőség marad az eddigi, annak ügyessége izlése és hitele biztosítékot ad, hogy a megszápült czimmal szépülni fognak maguk bállok is.

** Jókai Mór új drámát ír. Hőse Zrinyi Miklós.

** Tinódi Sebestyén háromezredes emléknappja jövő hó 22-én fog megünnepeltetni a muzeum dísztermében. E nap programjáról előre sok érdekest hallani. Hollósi-L-né csalogányhangjának egyik jőnevű zenei tehetség dalt szerez ez alkalomra. Közre fog benne működni Stéger is. Tinódi életírása s szerzeményeinek jellemzése megjelenik kinyomatva. Hallani fogjuk a mélabus Tinódi énekeket. A Tinódi alapítvány célja leendő eredeti magyar népdalok és egyéb zeneszerzemények kiadása, melyek tiszta romlatlan stýlben iratnak. Vajha — mondjuk a P. N.-val, — lelkes honleányainknak bőkezősége, kik a „Kazinczy Kisfaludy-találkozás“ ábrázoló képet készítették, a zenedének is megszerezhetnék a módot, hogy az első Tinódi-ünnep örök emlékére (s a nemzeti muzeum számára) Tinódi képét egyik jeles festőnk által lefestetnék.

** Stégert a színház husvétig szerződtette. Dija 2000 ft. A közönség mindenesetre nyer e szerződtetéssel. Azonban kétséges gazdálkodásnak kell találnunk, hogy színházunk fényesen fizetett első tenoristája mellé még egy legelsőt is kell szerződtetni!

** Hauser Mika 18-án hangversenyt ad az „Európa“ termében — Munkácsi F-né assz., Hofbauer Z. k. a, és Bignio ur közreműködésével.

** A régi, ugynevezett pengő-krajczárok ujévvel kivétnak a forgalomból, s csak e hó végeig fogadtatnak el.

** Népszínművészetünk két kedvelt tagja, Némethy és Némethyné Egerbe mennek vendégszerezni. Mindegyiknek több oly szerepe van, mely miatt bizonyosan szívesen látott vendégek lesznek.

** A Napló keddi száma mindenkinek elolvasására méltó cikket hoz a magyar tudományos akademiáról, s fejtegeti, hogy az akademiának saját házzal kell birnia, mert úgy kívánja nemzeti becsületünk. Ha a nevezett lap nem lenne meggyőződve, hogy az ország úgy is átlátja az indítvány szükséges voltát, kétségkívül ezer okot mondhatna ennek bizonyítására, azonban ismerve a nemzet érettségét, s hasonló ügyek iránt mindig készséggel nyilvánított lelkesültségét, elégnek tartotta röviden fölemlíteni, hogy — az akademiának ház kell! s hála nemzetünk fogékonyságának, hogy nincs szükség őt erről hosszadalmas vezércikk sorozatával meggyőzni. Felhivatnak tehát a hon

fiai s leányai, hogy az említett célra adakozzanak, mert, ugymond a cikk „Az akademia, közgyűlései részére lakásának falain kívül kénytelen helyet keresni, mert az Akademiának háza nincs, — s még mindig drága bérben birt szálláson nyomorg; oly kis teremben tartja üléseit, mely tagjait, házezek teljes számmal jelennek meg, be nem fogadhatja; könyvtárát, mely már is 60,000 kötetre szaporodott, s mely naponkint növekedik, nem rendezheti kellőleg, és sem a tagok használatára nem állithatja fel, sem a közönség részére nem nyithatja meg. Véka alá rejtett világ az. — — Eltűrheti-e tovább is a nemzet, hogy az Akademia más intézet hajléka alá meneküljön?“ — —

** Lapunk mai boritékán egy jelentés olvasható, miszerint a tervezett muzeumi diszszékeken a megyei czimereket honleányaink gyöngéd és e munkára örömmel vállalkozott kezei helyett az asztalosok fogják elkészíteni. Bár helyes oka lehetett is e határozatra az illető tisztelt bizottmánynak, de derék hölgyeink ajánlatát visszautasítania, rá nézve mindenesetre kellemetlen föladat volt.

** Bécs hires ének mestere, jelenleg a karinthkapui színház igazgatója ajánlattal kereste meg Rádai gróf urat, miszerint husvétől kezdve hajlandó lenne operájával színházunkban vendéglőadásokat tartani, mely esetben Stéger is — mint kijelenté — meghosszítaná itteni tartózkodását.

** Az uj-yorki „The Constellation“ című lap, melynek első száma billard-nagyságban f. évi július 4-én jelent meg, s melyből minden 50 esztendőben egy szám jelenik meg, Lampel könyvkereskedésében (városháztér) megismerhető. Ára 2 ft. 30 kr.

V I D É K.

** A miskolczi gyümölcskiállításon 320 féle alma, s 75 faj körte volt kiállítva.

** A Pozsonyban nyugvó Pázmán Péter porait, primás ő herczegsége a jövő év elején Esztergomba fogja átszállíttatni, s ott nagy ünnepélyességgel a bazilika sírboltjába helyezni.

** Miskolczi versekben irt előfizetési ívet kaptunk „Mezei dalvirágok“ című zeneszerzeményre Fáy Antaltól. Ár: 2 o. ft. Határidő: e hó vége.

** Az „Idők tanuja“ — írja a P. Napló, — még meg sem született, s a kaszinók már is aféle megtiszteltetésekben kezdik részesíteni mint a bécsi Pressét. Így miskolczi levelezőnk írja, hogy az ottani kaszinó javaslat könyvében már megjelent az indítvány, hogy az „Idők tanuját“ be ne fogadják.

** Kassán egy kocsmárost nemrég erős ugatás ébresztette fel álmából. Az ugatás a közeli kertből hangzott, s azon ijesztő gondolatot kelté

fel benne, hátha hizott sertései ellen intéztek valami fondor merénylet! Kifutott — s csakugyan fris csapást látott a deres földön az ól felé, hanem ember nem mutatkozott sehoh. Arra a gondolatra jött tehát, hogy a sertések helyére az udvarán nevededett fiatal medvét zárja, azokat pedig ennek helyére. Pár nap múlva ismét ugattak az ebek, s a kocsmáros reggel, nem kis ámulására a medvét egy gubán fekve, s hortyogva találta, mellette vérnyomok látszottak a földön, a guba tulajdonosa azonban eltűnt.

** A selmeczi kereskedő ifjuság 65 ftot küldött a Kazinczy-szoborra.

** Ugyanezen célra több nagyváradi polgár 105 ftot küldött.

** Nagy-Kőrös, községi határozat folytán 100 fttal járult a Kazinczy-alaphoz, melyben ezenkívül az ottani olvasótársaság 50, az iskolai ifjuság 26, a tanári kar 24 ftot adott.

** Tisza-Ujlakon olvasó-könyvtárt alapítottak. Alapítója egy ottani szabómester. Megérdemli, hogy sohase kelljen más, mint magyar öltözeteket varrnia.

** Kalocsán 207 ft. 6 arany, s néhány ezüst huszas gyűlt a Kazinczy-tökére.

** A sárospataki tanulók énekkara meg akarja Széphalmot látogatni.

** Egy somogyi tudósítás szerint a Berzsenyi-szobor ünnepélyes leleplezése a jövő tavaszra maradt, hogy annál nagyobb ünnepet lehessen majd szentelni az elhunyt nagy szellemének. Mondják, hogy e leleplezésnél ft. Székács József fog emlékbeszédet tartani, s általában sok nevezetességet várnak.

** Simor János győri püspök ő mlga 200 ftot utalványozott pénztárából a győri szegényeknek.

** A Kolozsvári K. örvendve ir azon kedves jelenségről, hogy ott is egyre nagyobb terjedésben viselik nők és férfiak a magyaros szabású öltözeteket.

** Tót Soma Kolozsvárott lépeget fel, s — mint érdemli — tetszés közt.

** A debreczeni tanulóifjuságnak három egylete van, melyben szellem és élet nyilvánul. Első az országszerte ismeretes tűzoltótársaság, a legjobb kapocs a város polgára s az ifjak közt. Második az olvasóegylet; harmadik az önképződe, mely utóbbi most éli harmadik évét s jelenleg 30 tagja van; minden vasárnap közülést tart, hivatalnokait kebléből választja szabadon. Minden héten „Heti közlöny“ cím alatt csinnal kiállított irott lapja jelenik meg, melynek szerkesztője a mostani elnök. Minden ülésben olvastatik fel legalább egy értekezés a komolyabb tudomány teréről, mire szépirodalmi munkák olvasása s bírálata következik, s a szerzők nevei csak akkor fődöztetnek fel, ha műveik elfogadtattak. Az ujonnan beérkezett művek kiadatnak bírálatra. Az ülést szavalat zárja be. Ezenkívül indítványok,

pályakérdések kitüzése s egyéb egyleti intézkedések is az egyetben vétetnek fel.

** A Bajai Közlöny mutatvanyszáma hozánk is megküldetett. Szép jelszava: Addig éljen, míg a honnak él.

** Pázman Mihály szinigazgató az általa tartott Kazinczy-ünnep jövödelméből a bajai Vörösmarty ősz tündijnak 15 ftot adott.

V E G Y E S H I R E K.

** A párisi nagy operában egy marquis felbosszonkodott, hogy Y. tábornok hosszasan látcsövezé fiatal nejét, s e végből kissé tartózkodóbb magaviseletre szolítá fel a tábornokot. Talán fölösleges is mondanunk, hogy párbaj lett a dologból.

** Egy bécsi szabó oly női kalapot talált fel, mely legyezöként is használható.

** Meneval báró (közelebb francia követ Münchenben), a Nancyban elhunyt neje tetemei fölölly diszes kápolnát emeltetett, hogy arra nagy vagyona nagyobb részét rákölté, s most Romába megy, hol pápa ő szentségétől engedélyt akar kérni, hogy valamely papi növeldébe léphessen. Ha hittani tanulmányait befejezte, s pappá szenteltetett, azonnal a nancy-i kápolnába fog vonulni, s hátralevő napjait e falak közt töltendi.

** Compiegne-ben szindarabok előadásával mulat sokszor a francia udvar. A császárné s udvarhölgyei Feuillet Octáv „Egy közmondás“ című vigjátékát adták legutóbb elé. Lapitész természetesen egy sem volt jelen.

** A párisi „Charivari“ mint a modern irodalom hatásának bizonyítványát említi fel, hogy egy befogott gyermekrablónőnek levele, melyet csábírójához intéze, szóról szóra ifj. Dumas „Kaméliás hölgyéből“ van véve.

** Lamartine, miután a számára nyitott aláírási iven csak 160,000 frank gyűlt be, adósága pedig 2,400,000 frankra rug, elhatározta, hogy ezt tollával fogja leróni, a mint ez uton régebben, 18 hónap alatt 1,200,000-et csakugyan már le is dolgozott.

** Mult hónap végén a „Celibataire“ gözös Franciaország délnyugati partjain 152 utassal törest szenvedett. Csak 27 egyént lehetett megmenteni.

** Miután az ausztráliai angol birtokokban a férfiak száma tizenegyszer felülmulja a nőket, Victoria királynő ő felsége a nős bevándorlók számára figyelemreméltó díjt tüzött ki.

** A genuai tolvajoknak mostanában kiváltképen kedvük telik bírósági egyéneket meglopni. Nemrég egy hivatalos ülés alkalmával valamennyi bíró köpönyegét ellopták az előszobából; rá nonsokára egy tanácsosnak aranyóráját tüntették el zsebéből, s most írják, hogy egy másiknak, a mint

a genuai hivatalépület homályos folyosóin végigmenne, ellopták szemüvegét — az orráról!

** Pennsylvaniában van egy régi törvény, mely vasárnap minden munkát megtilt. Közelebb egy lakos, beteg nejét a vasárnapi istentiszteletre bocsátotta, s az előljáróság 25 dollár fizetésére ítélte, mert úgy mond, a tilalom ellenn „dolgozott.“

** Első Napoleon testőrseregéből most halt meg az utolsó mameluk Melun-ben. Neve Abdalla d' Ashonne volt, 1776-ban született Bethlehemben. A császár minden hadjáratában résztvett.

** St-Denis-ben él egy öreg katona, ki XV. Lajos korában már életben volt. Most lesz 109 esztendő.

** Arfeuillesben egy kereskedő éjjeli hazamenetkor kapuja előtt egy doboszt talált, melyet a nélkül, hogy felnyitná, másnap reggel átadott a polgármesternek. Néhány lőporszem, mely a doboszból, nézdelés közben kihullt, gyanút keltvén, a polgármester vízbe tétette a doboszt, úgy hogy félig kilátszott. Miután 24 óra alatt teljesen átázott, kivétetett, s felbontatván egy pisztoly-művet tüntetett elé, melynek a tető fölnyitására el kellett volna sülnie, hogy felnyitóját menthetlenül megölje.

** A Wittenbergában állítandó Melanchton-szoborra 11,718 tallér adatott össze eddigelő.

** Azt írják, a Schiller-alapítványnak már 102,000 tallérja van.

** Bagdanoff Nadejdának egy levelét közöljük, melyet ő H . . . berlini színház-ügynökhez intézett, s mely bohókás alakjával találólag jellemz bizonyos színházi viszonyokat: — „Cher Monsieur H! Én szeretetreméltó, szerény és engedékeny kívánok lenni, mais, mon aimable ami, nem akarom és nem bírom eltökélni magamat a poseni szerződés aláírására. Először: mert oly jó megy dolgom Boroszlóban, hogy nem tudom mikor eresztenek el, másodszer pedig, csak egy bizonytalanra nem szerződhetem a poseni igazgatóval. Tudhatja ő, hogy én és az igazgató itt „les ailleurs affaires du monde“ csináljuk. Voyez vous, mon ami, holnap pour la 8' me fois tánczolk felemelt árak mellett, és a jövő hétre az Alpeha ballet első előadására már minden jegy el van kapkodva. Az ön kis poupée-ja, ön szerény leánykája valóban megérdemli a poseni igazgatótól, hogy ez az ő kedvéért ez egyszer kivételesen járjon el, és neki biztosítania kell őt, igen, kell! Önnek adorables compatriotes-jai a boroszlóiak, büszkévé tesznek enmagamra, és én kérem önt, nagyon kérem, legyen türelmes, várakozzék, ne haragudjék rám igen nagyon, a poseni igazgató meg fog még engem nyerni akarni, ha olvasni fogja a szép valót, melyet minden bíráló rólam és jó bátyámról ír. Holnap úgy fogok tánczolni, hogy mindannyian fejüket vesztésük miatta. Ön megfogja majd hallani. Ha pedig az igazgatók elviselhetlenül szigorú lennének irántam . . . akkor önnek fleur du nord-ja, a hogy ön engem nevez, avec trop de

galanterie vissza megy hazájába, hol aztán betemetheti a hó. Miért nem akarnak az igazgatók szerződteni 30 Fridrich-arannyal két estére? Ahol jól megy — maradok, hol nem — Adieu! — De hogy úgy menjek el, mint a königsbergi igazgatóhoz — (hogy is hívják azt a szép magas férfit, azzal a valódi orosz arczczal, és mulatságos kiejtéssel?) és a danczigihoz a kis kövér L' Arrongehoz, azt nem teszem többé soha. Higye, mon ami, valami iszonyu 100—120 tallerért gyötörnie magát az embernek, pedig hát, valóban eléggé bizonyosra lehet velem számítani. Ön tudja, itt is csak kétszeri föllépésre voltam biztosítva, s már tizedszer tánczolk, és peut-être sokkal többször. Most meg, gondolja el, jó a császár, a kormányzóherczeg, Taglioni Mari, Goszmann — mennyi tisztelet, és hírnév! Tehát patience! én még várok, az itteni siker sokkal szebb, hogysem kényszerithetném magamat, hogy ily condition en partage-t azonnal elfogadják. A lárma elég nagy arra, hogy Posenbe is elhallaszék, s az igazgató okos ember, jöjön értem. Miért nem igazgatója ön, mon ami, valamenyi német színháznak? Majd máskép menne minden! Apropos. Örömet tánczolkék a weimari Schiller-ünnepen. Lehetséges az? Kérem önt. Ön most a virágutczában lakik, én is, a legszorosabb értelmében. Eltemetnek itt a sok virággal, s én megölöm magamat a tanulással és próbákkal, hogy minél szebben megérdemljem a közönség kedvezését. Merci önnek kedves szavaiért, de ne haragudjék önt milles fois csókoló poupée-jára — Bagdanoff Nadejdára.“

** A „Muszestunden,“ mely már több magyar irodalmi terméket mutatott be közönségének, legutóbb, Vadnay Károly „Gyula barátom első lángja“ (itt „Die erste Liebe“) czimű beszélyét közli.

** A párisi olasz opera új dalműre készül. Czime: Margit. szerzője: Braga, kinek néhány művét már itt-ott tetszéssel adták.

** Lowe léghajós Uj-Yorkban már tölti óriás léggolyóját, melylyel az Oceanon keresztül hozzánk akar repülni.

** Egy lyoni fiatal özvegy nemrég egy ifju leányt fogadott dajkául, ki jó bizonyítványokkal jött hozzá, hanem koronkint előjövő örültségi rohamokban szenvedett. Egy napon a dajka, kezén az urnó 3 éves gyermekét tartva a terembe lép, s egyenesen az egyik ablaknak tart. Az anya a dajka zavaros tekintetétől, ki fejét előre nyujtva sietett a gyermekkel, megijedve eléje állt, s kérdé: „Mit akarsz?“ — „Semmit, viszonzá nyugodtan a leány, ki akarom ön gyermekét az ablakon dobni.“ — E szavakra az anya ki akarta kezéből ragadni gyermekét, de a leány erősebb mint ő, s rettenetes tusa fejlődik ki köztük, miközben az örvöngő leány eléri az ablakot, azt kinyitja, s a gyermeket lábánál fogva tartja, hogy a kövezetre dobja. Az anya kétségbeesve végküzdelmében karjába harap a lánynak, s a harapás fájdalma

kényszeríti a leányt zsákmánya elbocsátására. A gyermek mentve, de az anya a kiállt kétségbeesés miatt élethalál közt van.

** A londoni festészakademia legidősb tagja, James Ward, kit angol De Rotter-nek neveztek el, meghalt. 91 esztendő volt.

** Comte, ki egykor XVIII. Lajostól „a király bűvésze“ czímet kapta, s ki az utóbbi években egy gyermek-színházat igazgatott Párisban, meghalt.

** A párisi munkások számát **360000**-re teszik. E közül **100000** kizárólag ruhaneműk készítésével foglalkozik.

** Kazinczynek emlékét Moldovában (Botosánban) is ünneppel tisztelik meg.

** Ifj. Dumas „A tékozló apa“ című legújabbán előadott színműve roppant sirert akatott, minőt csak „Demi-monde-ja ért.

** A nápolyi első tánczosnő, midőn nemrég épen egyik föllépésére a színházba kocsizott, utközben álarczos nők által feltartóztatott, kik arcját egy törszurással meg is sebesíték. Mindamellet néhány percz múlva megjelent a színpadon, s zajos lelkesedéssel fogadtatott. Az utczai balesetet egyik elkeseredett vetélytársnője boszumúvének állítják.

** A velencei nagy Fenice-színház az idei saisonra zárva marad.

** A berlini udv. színház Hugó Károly hazánkfiától egy színművet fogadott el előadásra. Címe; „A ház becsülete.“

** Lengyelországból tudósít egy levél, hogy több ott állomásozó huszártiszt szintén megtartá a Kazinczy ünnepet.

** Brüsszel egyik leánynöveldejében a legborzasztóbb jelenségektől kísérve fordult elé egy mérgezési eset — czukros keserű gondolák következtében, melyekből egyik növendék tulságosan evett. Az orvosi tudománynak nagynehezem sikerült a leánykát megmenteni.

** A cs. kir. „Novara“ gőzös földkörüli utja, mint állítják, félmillio forintba kezült.

** Egy amerikai műbarát azon szándékkal jött át Európába, hogy minél több és szebb festményeket vegyen, melyekből otthonn roppant jövedelmű kiállításokat akar rendezni. Most Münchenben időzik. Társaságában van — másfél millió pforint.

** Berlinben egy ifju, kedvesét, (mert szülei nem egyeztek összekelésükbe), annak saját kérelmére megfojtotta. A törvényszék, melynél ügye tárgyalatott, miután ugymond a meggyilkoltnak a gyilkoltságai egyezése csak úgy tekinthető, mint ösztönzés a bűntényre, s nem mint menség, az ifjut halálra ítélte.

** Scribe egyik munkatársa, a Gymnase egykori igazgatója, Delestre Poirson, meghalt.

** Egy genfi bálterem, utóbbi táncvizigalmakor nyitott kandalló által volt fűtve. A kandalló parazsa hamu által volt eltakarva. Egy fiatal hölgy, ruhájával véletlenül félre sodorván a hamut,

öltözete azonnal lángba borult, s szívszaggató sikolytással a terem közepére rohant. Négy más leány oltani akarta a lányokat, s az ő ruhájuk is meggyuladt. Nagy nehezen mégis sikerült legyőzni a tüzet. A leánykák közül kettő nehéz égéseket szenvedett, a többi csak gyengén sebesült meg.

** A főnebb említett párisi színházi botrányról írják, hogy az ügy hősei: Galiffet marquis, ki közelebb vette nőül Lafette kisasszonyt, és Lauriston gróf, tábornok. Utóbbi ugyanis, egy felvonásköz alatt azon páholyba látcsövezett, melyben a marquis ült nejével. Amár Lauriston gróf már 54 esztendőn túl van, a marquis haragra lobbant, lerohant a lépcsőkön, s a grófot, kit mellesleg mondva, nem ismert, felszólítá, hogy kövesse őt a folyosóra. Itt heves szóbeszédből s később tettelegességekre forduló vita támadt köztük, mely még botrányosabbá válandott, ha előrelátó ismerősök nagy munkával le nem csillapítják. Mindkét fél közel áll az udvarhoz. Most már a párbajról beszélnek, mely másnap köztük, némelyek szerint nem egészen vér nélkül végbe ment, mások szerint pedig legfelsőbb helyről jött tilalom által meggátoltatott. Egy tudósító azonban bizonyossággal hiszi állithatni, hogy a párbaj csakugyan megtörtént, a fegyverek kardok voltak, mindkét fél egy-egy karvágást kapott. Az egyik fél nem maga Lauriston tábornok, hanem ennek fivére, egykori katonatiszt, ki 60 esztendeje daczára derekasan vitt. Hidegvérűsége és biztossága, szemtanuk állítása szerint (?) nagy ellentétet képezett fiatal ellenfele ügyetlen csapásaival. Mindketten el lennének tökéelve még egyszer víni, s a második harcz, melyet mindenáron megakadályozni akarnak, nagyon rosz kémenetelű lehet a marquisra. Egy más vértelen párbaj is történt közelebb Párisban Wolf Albert (német) és Villemessant közt, mert az előbbi véleménye szerint Dumas Sándor legújabb darabja nem eléggé kedvezőleg íteltetett meg a Figaróban.

S Z I N H Á Z I S Z E M L E.

** Dec. 7. „A becsületszó.“ Vigj. Ezt követte Hauser Miska ur hangversenye. A vendég hangversenyező ur (magyar születésű) azon modern nyiretyűhősök közé tartozik, kik, ha nem szereznek is ole-bull-i hírességet, s nem fokozzák rajongásig a lelkesedést, de programmjuk választott darabjait tapsolásra-méltólag, s némi szokatlan ügyességgel birják elhegedülni. Előadott darabjai csakis hangversenyre való bravourszerzemények, melyek nem annyira szívhez szólnak, mely általuk elragadtatnék, hanem az észhez, mely ügyességük által érvényre látja jutni ama rég kimondott igazságot, miszerint tanulás és gyakorlás által termé-

mészetes bár, de nehéz dolgokat úgy ki lehet vinni, hogy természetes voltuk mellett is bámulatot keltenek. A pyramisokról tudjuk, hogy a természet világos törvényei szerint épültek, de bámuljuk építőikben, hogy annyira ismerték és alkalmazni bírták e törvényeket. Azt hisszük Hauser második bemutatására több közönség gyűlné mint ez elsőre, mikor még csak hallottunk, de nem voltunk meggyőződve tehetségéről. — Bignio Zimaytól bágyadtan énekelt egy magyar dalt, melyet egyébiránt, mint Hauser játékát, szintén megtapsoltak. Markovics Ilka a „Luciá“-ból vette ariájára következő kihívásokat inkább az udvarias szokás, mint a tetszés nyilatkozatának vehette.

** Dec. 8. Pajor Nina k. a. utolsó föllépteül : „Mikulás.“ Színmű. Irta Benkő Kálmán. Igen jó alak e gyenge darabban Zsuzsi apja, melyet Szilágyi Sándor igen jól adott, és még jobb a kanász, ki Zöldy által legeredetibb vonásaiban is jellemzőleg s előnyösen kiemeltetett.

** Dec. 9. „Róma leánya.“ Szomorujáték. Irta Hegedüs Lajos. Az előadás egy részén Albrecht Főherczeg Ő cs. k. Fensége is jelen volt.

** Dec. 10. Benza javára : „Benyovszky.“ Opera. Zenéje Doppler Ferencztől.

** Dec. 11. „Dalos Pista.“ Népsz. Szigligetitől. Albrecht Főherczeg Ő cs. Fensége az egész előadást végig nézte.

** Dec. 12. Lendvainé javára, először : „A sirkőfaragó. Dráma 3 felv. Irta Dumas Sándor. Fordította Bulyovszky Lilla. Ezt követte, szintén először : „Kákán csomó. Vigj. 1 felv. Irta Barriére. Fordította Csepreghi Lajos. — Lendvainét koszorúkkal fogadták, s egész szereplése alatt többféle tetszésnyilatkozattal tüntették ki. A dráma igen szép irányu, ügyes kézzel kivitt, érdekes mű. A vigjáték minden dicséretessége abban áll, hogy sokat nevettet, de czélját, hogy egy féltékeny ifjui nőt meggyógyítson, nem éri el. Az előbiben Tóth József jeleskedik, az utóbbiban Lendvai, s Lendvainének mindkettőben alkalma van tehetségével tapsokat nyerni. A színház telve volt.

** Dec. 13. „A tündérújjak.“ Francia színmű. Fordította Feleki Miklós. E kedves darabra ma is kitelhetőleg jókora közönség jött. Közelebb egyik előkelő vidéki városunk is meggyőződhetik majd azon köztetszés méltányos voltáról, melylyel e darab nálunk minden színrejöttekor fogadtatik. Munkácsy-F.-né, ugyanis, a tündér-ujju Helén herczegnő, férjével (a derék Tristán) együtt januárban Szegedre megy vendégszerepelni, hova a „Tündérújjak“ estéjére, hogy az minél inkább megközelítse pesti előadásaival rendesen járó élvez-

zetességét, Szerdahelyi is lerándul kedvelt Rikhardjával. Munkácsy-F.-né egyébiránt szegedi szereplése előtt Egerben fog koszorúkat aratni.

 Lapunk 48-ik számának képtalányát ezen mondattal : „hires eperre ne menj kosárral“ helyesen fejtették meg a következő t. cz. urhölgyek : Dániel Brigitta, Terecskén, Nógrádmegyében; Tóth Vinczike, Diószeghen, Pozsony. Bruck Emma, Legindrón. — A jutalmat nyerte Dániel Brigitta, kinek Vajda J. versei diszkötésben megküldetnek.

 Jelen számunkkal veszik t. cz. előfizetőink a lefolyt félévrendkívüli mellékletül ígért aczélmetszetben **b. Jósika Júlia arczképet**, melyet ezuttal mi vagyunk szerencsések először a nyilvánosságnak átadni, minthogy az még eddig semmi nemű hazai vállalatban nem volt mellékelve, és a mely szerencsének annál inkább örvendünk, mert — ami a kora arczképezések jelen korszakában csak igen ritkán fordult elő, — annak tárgya már jóval előbb általános érdekeltséget idézett elő, s valóban közkíváncsúnra jelenik meg. Azt hisszük, hogy míg egyfelül mellékletünk külső műdiszével érdemelt tetszést nyrend, másrészt kellemes hatást teend a körülmény, hogy arczképünk valósítja ama kedvező előképzelmét, melyet lapunk olvasói a nemes gondolkozásu s érzületü ironő s honleány külsejéről művei után alkothattak maguknak, — egyszersmint edzi a reményt, mely szerint honi irodalmunkat még sok becses művel fogja gyarapítani. Ép e napokban „Éva“ czimű két kötetes regénye jelent meg, melyről illető rovatunkban is szólni fogunk.

E M L É K K Ö N Y V.

Olvastad ugy-e bár a bibliába
Az olajos-korsó történetét?
Az van megírva róla, hogy hiába
Ömlött, mert újra mindég megtelék.

Ez olajos-korsó maga az élet képe,
Azért kaczagom a bolondokat,
Kik alig mártják nyelvöket beléje
Eszélytelen gazdálkodás miatt.

A böles hosszú kortyokban hajtogatja
E korsó édes nedvét untalan;
Mért gazdálkodnék? a midőn jól tudja,
Hogy minden perczen ismét tele van.

PETŐFI SÁNDOR.

 Melléklet : Előzetési felhívás a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok 1860-dik évi folyamára.

53 (1)

Felelős szerkesztő : **Vajda János.** — Kiadó-tulajdonos : **Heckenast Gusztáv.**

Pest, 1859. Nyomatott Landerer és Heckenastnál. Egyetem-utca 4-ik sz. a.

Josika Julia.

*Novilag 1859
Kiadja Heckenast Gusztáv, Pesten.
Metsz. és nyom. Brodhaus E.A. Lipszében.*